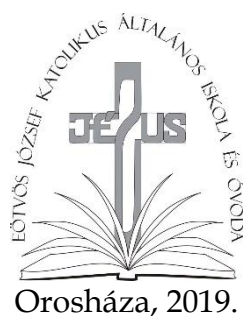

AZ
EÖTVÖS JÓZSEF
KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA
ÉS ÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

1. BEVEZETŐ

1.1. A pedagógiai program célja, feladata

A nevelő és oktató munka az óvodában és az iskolában pedagógiai program szerint folyik. A programot a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá. Elfogadást követően nyilvánosságra kell hozni.

1.2. Jogszabályi háttér

A pedagógiai program tartalmát a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény, a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet határozza meg.

A Kormány 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról

15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

1.3. Az intézmény státusza

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda jogelőd nélkül, 2011. szeptember 1-jén jött létre. Alapítója és fenntartója a Szeged-Csanádi Püspökség megbízása alapján a Szent Gellért Katolikus Iskolai Főhatóság – 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2. Az intézmény alapításával és működésével kapcsolatos szabályokat, kötelezettségeket és jogokat az alábbi dokumentumok rögzítik:

- Alapító Okirat,
- Működési Engedély,
- Közoktatási Megállapodás,
- Használati Szerződés,
- Szervezeti és Működési Szabályzat,
- Házi rend.

Az intézmény

- neve: Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- OM azonosítója: 201572
- székhelye: 5900 Orosháza, Eötvös tér 2.
- telephelye: 5900 Orosháza, Előd u. 15.
- típusa: többcélú közoktatási intézmény
 - napközis óvoda, 4 csoport
 - nappali rendszerű általános iskola, melyben alapfokú nevelési és oktatási tevékenység folyik 8 évfolyamon
- címei:
 - telefon: Óvoda→ 06-68/412-941; Iskola→ 06-68/411-355
 - fax az iskolában→ 06-68/512-110
 - e-mail→ titkarsag@eotvosoh.hu
 - óvoda→ ovoda@eotvosoh.hu
 - honlap→ eotvosoh.hu

2. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2.1. Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

- 2.1.1. Bevezetés
- 2.1.2. Küldetésünk
- 2.1.3. Az óvodai nevelés alapelvei
- 2.1.4. Az óvodai nevelés értékei, célkitűzései

2.2. Az óvodai nevelés feladatai, tevékenységei

- 2.2.1. A hitre nevelés erősítése
- 2.2.2. Az egészséges életmód alakítása
- 2.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása
- 2.2.4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

2.3. Az óvodai élet megszervezésének elvei

- 2.3.1. Az óvodai élet megszervezése
- 2.3.2. Az óvodai csoportok napirendje
- 2.3.3. A tevékenységek szervezeti formái

2.4. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

- 2.4.1. Hitre nevelés
- 2.4.2. A játék
- 2.4.3. Verselés, mesélés
- 2.4.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
- 2.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- 2.4.6. Mozgás
- 2.4.7. A külső világ tevékeny megismerése
- 2.4.8. Munka jellegű tevékenységek
- 2.4.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

2.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

2.6. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- 2.6.1. Gyermekvédelem
- 2.6.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

2.7. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

2. AZ ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2.1. Az óvoda nevelési alapelvei, értékei, célkitűzései

2.1.1. Bevezetés

Nevelni annyit jelent, mint segíteni a gyermeket abban, hogy kifejlődjön benne az „ember”, hogy kiteljesedjen személyisége. Minden gyermeket – mint fejlődő személyiséget – gondoskodás és különleges védelem illet meg. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, a nevelésben az óvoda kiegészítő szerepet játszik.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjúkorig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek.

Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával, az egyenlő hozzáférés esélyének biztosításával.

Óvodánk arculatát olyan nevelni tudó és akaró óvodapedagógusok határozzák meg, akiket összeköt a közös felelősség, szándék és kötelességtudat. Nevelésünk alapját közös élményeink, ünnepeink és személyes példánk adja. Olyan erkölcsi értékek felé nyitjuk ki a gyermekek szívét, keltjük fel érdeklődésüket, amelyekre később lehet építeni.

2.1.2. Küldetésünk

A gyermeknevelés igazi értelme az, hogy tudatosan neveljük a gyermeket, gyarapítjuk őket testileg, lelkileg. A katolikus nevelési feladat több az emberségre, közösségi életre való nevelésnél. Nevelésünk célja a harmonikus személyiség kialakításán túl egy olyan irány megismertetése a gyermekkel, amelyre élete minden szakaszában ráismerhet, és erőt meríthet belőle.

Intézményünk nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják a katolikus szellemiséget. Célunkat akkor érjük el, ha az óvodapedagógusokat és egész alkalmazotti közösségünket áthatja ez a küldetéstudat.

2.1.3. Az óvodai nevelés alapelvei

Az óvodai nevelés a teljes ember formálására irányul.

Az óvoda szervezett közösség, mely a katolikus egyház értékrendje szerint élő közösségek kialakítására, formálására törekszik.

A gyerekeket segíteni kell életkori sajátosságuknak megfelelő közösségi élmények, tapasztalatok megélésében.

A katolikus óvodának küldetése van, különösen a hitre való nevelés területén, sajátos módon részt vállal a katolikus életre nevelésben.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, **megteremti az esélyegyenlőséget és alkalmazza az egyenlő bánásmód elvét.**

Biztosítja minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

Előítélet-mentes.

Gyermekképünk a teljes család környezetében teljesedik ki, ahol édesanya, édesapa, testvérek, nagyszülők vannak jelen, ennek természetességét hangsúlyozzuk.

Őszinte kapcsolatot alakítunk ki a szülőkkel, hogy azonos elvek szerint neveljünk.

Alapelvnek tekintjük, hogy a gyermekeket elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezze.

Pedagógiai feladataink a gyermekek személyiségéhez igazodnak.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot adó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről, a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni, életkorhoz igazodó alakításáról. Biztosítjuk a közösségekben végezhető sokszínű tevékenységeket - különösen a mással nem helyettesíthető játékot -, melyeken keresztül a megfelelő műveltségtartalmakat közvetítjük.

2.1.4. Az óvodai nevelés értékei, célkitűzései

Az óvoda a közoktatási rendszer legelső láncszeme. Itt szerezheti meg a gyermek az első komoly – gyakorta egész életre szóló – közösségi élet-tapasztalatokat, a legalapvetőbb együttműködési ismereteket, követendő magatartásformákat, itt ismerkedhet meg a szereteten alapuló értékrenddel, az egészséges életmód és napirend, a környezettudatos magatartás követelményeivel. Ezek a szervezett pedagógiai hatások a napi tevékenységek során válnak belsővé, magatartásformáló, motiváló személyiségjeggyé. Jelentőségüket az adja, hogy a közösségi erkölcs alapjait jelentik. Csak következetes és tudatos nevelés nyomán válhat ez a pedagógiai alapozás jellemformáló s egyben közösségalkító erőforrássá.

Elsődleges célunk az alapvető óvodai funkciók – óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő – feltételrendszerének erősítése, korszerűsítése.

Éves munkatervünk, tevékenységrendszerünk kialakítása során fő célkitűzésünk, hogy pedagógiai feltételeinket teljes körűen és optimális hatékonysággal működtessük, minden óvodai csoport számára a legkedvezőbb nevelési környezetet biztosítsuk.

Célunk, hogy óvjuk és gyarapítsuk azokat a hagyományokat, amelyeket közösségünk a szülőkkel, az egyházközséggel és az iskola nevelőtestületével együttműködve fennállása során kialakított.

Óvodásainkat fokozatosan, türelemmel, aprólékos gondnal, szükség szerinti egyéni fejlesztéssel készítjük elő az iskolakezdesre. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Családias légkörben, katolikus lelkülettel várjuk a hozzánk érkező gyermekeket.

2.2. Az óvodai nevelés feladatai, tevékenységei

A katolikus óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése,
- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

2.2.1. A hitre nevelés erősítése

A katolikus óvodában a kisgyermek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása, folytatása, a katolikus értékek erősítése és kiegészítése, valamint közvetítése a gyermek által a családba.

Az óvodában a vallásos élményekkel, Isten szeretetének közvetítésével a gyerekek vallásos érzelmeit ébresztgetjük, erősítjük. A gyerekek örömmel imádkozzanak minden nap, szívesen látogassanak el a templomba. A közös élmények, cselekvések kapcsán a csoport tagjai erősödjenek összetartozásukban.

Céljaink:

- alapozódjon a gyermekekben a katolikus embereszmény
- ismerjék meg a gyermekek a vallásos környezetet, szerezzenek élményeket, tapasztalatokat pl. a templomban, dolgozzák fel ezeket közösen
- alakuljanak ki bennük az alapvető vallási fogalmak tartalmi
- ismerjék és szeressék meg Jézust, életének főbb eseményeit, példabeszédeit, tanításait és általa a Mennyei Atyát és a Szentlelket
- tapasztalják meg a katolikus hitéletet az óvodai élet során,
- tanulják meg a helyes keresztvetést, és kötött szövegű gyermekimákat
- gyakorolják a Krisztustól tanult erényeket: felebaráti szeretet, megbocsátás, elfogadás, segítőkészség, bűnbánat, önzetlenség, figyelmesség, jóság, szófogadás
- alapozódjon, alakuljon ki a gyermekekben a teremtett világra való rácsodálkozás képessége, s az ezzel kapcsolatos emberi értékek (öröm, hála, megbecsülés, védelem, óvás, felelősség, stb.)

2.2.2. Az egészséges életmód alakítása

Feladatunk a gyermekek testi fejlődésének elősegítése. A gondozás nevelő munkánk alaptevékenysége. Hozzájárul az egész személyiség átfogó fejlődéséhez. Az öröklött adottságokon kívül a környezeti hatások nagymértékben meghatározzák a gyermekek fejlődését. Ezért fokozottan hangsúlyos a gyermeket körülvevő felnőttek életmódja, életmintája, a derűs, vidám, barátságos, tevékeny légkör megteremtése. Gyermekeink testi-lelki egészségének, prevenciós és korrekciós nevelési feladatok ellátásának érdekében folyamatosan kapcsolatban állunk az óvodai nevelést segítő szakemberekkel: Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat szakembereivel, gyermekorvossal, védőnővel, Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival, pszichológussal.

Az egészséges életmód szokásainak kialakítása csak a családdal összhangban lehet eredményes, ezért törekvéseinket a szülőkkel is megosztjuk, együttműködésüket kérjük az egységes elvárások megteremtése érdekében.

Az egészséges életmódra nevelés céljai:

- alakuljanak ki a gyermekekben az egészséges életvitelhez szükséges szokások
- alapozódjon a gyermekekben az egészség megőrzésére, óvására, az egészséges állapot megbecsülésére törekvés
- halljanak tágabb szociális környezetük káros hatásairól, érezzenek rá azok kivédésére

A gondozás és egészséges életmódra nevelés feladatai

a) Az egészséges óvodai környezet kialakítása

Az óvoda épületének használata során elsődleges szempont az egészséges és biztonságos környezet.

A konyhában, a tálalás során a higiénia betartása, balesetek elkerülése.

Az óvoda helyiségeinek berendezésénél figyelembe vesszük a gyermekek testi adottságait (testmagasság, testsúly, teherbírás), a biztonsági szempontokat (gyermekmagasságban elhelyezett tárgyak) és esztétikus megoldásokra törekszünk.

Óvodánkban barátságos, természetes alapanyagú bútorokkal és berendezési tárgyakkal felszerelt csoportszobák veszik körül a gyermekeket. Jó minőségű, tartós játékokkal játszhatnak, azok ellenőrzésével és tisztántartásával előzzük meg a balesetveszélyt és a betegségeket. A játékeszközöket a gyermekek számára elérhető magasságban helyezzük el, így azok napi elrendezése rendszeretire és az esztétikum iránti fogékonyságra neveli őket. Csoportszobáink és öltözőink világosak, berendezésükkel kényelmes helyet biztosítunk mindenki számára. Csoportjainkban megfelelő szellőztetésre van lehetőség.

A gondozási folyamatokhoz szükséges egyéb helyiségek:

- öltözők (jellel ellátott öltöző szekrények, családoknak szóló információs tábla)
- mosdók (jellel ellátott törölközők, fésűk, fogmosó felszerelés)
- tornaszoba (biztonságos, óvodáskorúak számára alkalmas mozgásfejlesztő eszközök és kézi szerek, csúszásgátlás, nagyméretű szabad hely a mozgáshoz)
- az udvar sokféle, sokszínű lehetőséget biztosít a gyermekek számára, a parkosított terület lehetővé teszi gyermekeink természetszeretetének fejlesztését és a munkára nevelést

b) Egészségre nevelés, gondozás

A napirend helyes szervezésével segítjük az egészséges életritmus kialakítását.

Egy-egy csoport gyermekeire vonatkozó egészségügyi szokás- és szabályrendszer megtervezésénél figyelembe vesszük a családból hozott szokásokat és a gyermekek egyéni sajátosságait. Így nevelési tervünk gondozási része egyénre szabott feladatokat is tartalmaz.

A növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltétele a táplálkozás.

Óvodásainkat arra neveljük, hogy minden ételt érdemes megkóstolni, de nem erőltetjük az evést, ha nem ízlik nekik. A gyermekek egyéni táplálkozási szokásait toleráljuk, de nevelési próbálkozásainkat nem adjuk fel.

Ügyelünk az étkezés során a különösen magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.

A diétára vagy egyedi táplálkozásra szoruló gyermekeket körültekintően és gondosan látjuk el. Folyadék fogyasztására az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk.

A reggeli étkezés, az ebéd és az uzsonna elfogyasztása közösen történik. Kellő időt biztosítunk az étkezéshez, egyéni szükségletek figyelembe vételével. A kulturált étkezéshez tartozik, hogy minden fogást külön tányéron tálalunk, ügyességüknek megfelelő evőeszközöket használunk. Az étkezések előtt és után asztali áldást mondunk.

Egészségügyi szempontból fontos a váltóruha az óvodában. A délutáni pihenéshez pizsamát vesznek fel a gyermekek. A szülők figyelmét felhívjuk az időjárásnak megfelelő öltözködésre az udvaron és az óvodán belül is.

A testápolás védi a gyermekek egészségét, elősegítjük rendszeres tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakítását. Az önkiszolgáláshoz szükséges készségek kialakítását nagymértékben segíti az óvodapedagógus és a dajka, miközben fontos a felnőtt és a gyermek közti meghitt kapcsolat.

A mozgás a gyermek természetes belső igénye, kielégítésére egész nap lehetőséget biztosítunk. Óvodásaink mozgásigénye egyénenként eltérő, változatos tevékenységek felkínálásával segítjük szükségletük megvalósítását. Szervezett, közös élményt nyújtó sétákra is elvisszük a gyermekeket. A megtett út hossza, a séta időtartama a gyermekek életkorához igazodik. Óvodásaink edzését, mozgáskoordinációjának fejlesztését sokféle mozgásos tevékenységgel segítjük. Sok időt töltünk a szabadban. A jó levegő, a napfény erősíti a gyermekek szervezetét, segítenek a betegségmegelőzésben, hiszen fokozódik ellenálló képességük, könnyebben alkalmazkodnak az időjárás változásaihoz.

A pihenés, alvás a gyermekek testi, szellemi fejlődését szolgálja. Időtartama egyénenként eltéréseket mutat. Feladatunk, hogy a nyugodt pihenés feltételeit (levegőcsere, mese, csend) biztosítsuk a gyermekek számára.

Az egészséges életmódra nevelés tartalma

Testápolás: a gyermekek először segítséggel, majd önállóan szappannal kezet mosnak, törölköznek, használják a WC papírt, lehúzzák a WC-t. Fokozatosan elsajátítják a zsebkendő és fésű használatát, a helyes fogmosást. Tiszteletben tartjuk a gyermekek intimitását.

Önkiszolgálás: kezdetben a gyermekek ismerkednek az egyes használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás műveleteinek sorrendjével. Később az önkiszolgálás készségei gyakorlás során megszilárdulnak és a nagyok már önállóan elégitik ki szükségleteiket.

Étkezés: a gyermekek kezdetben (szükség esetén) segítséggel, majd önállóan terítenek maguknak, használják az evőeszközöket, szükségletüknek megfelelően esznek, isznak, használják a papírszalvétát.

Öltözködés: a gyermekek először segítséggel, majd önállóan le- és felveszik, ki- és begombolják ruháikat. Cipőiket le-és felhúzzák, később fűzik és kötik. Elsajátítják az öltözködés sorrendjét, a ruhák hajtogatási módját, vigyáznak ruházatukra.

Környezet rendben tartása: a gyermekek saját holmijukat, játékaikat, foglalkozási eszközeiket helyre teszik, használják a lábtörlőt, elsajátítják a takarójuk összehajtásának módját, az ajtókat csendesen nyitják és csukják, rendet tartanak maguk körül. Ha szükséges, felseprik a szemetet.

Az óvodai egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek, elvégzésük kritériumai:

Mindennapos testmozgás: az óvodai élet mindennapjaiban lehetőséget biztosítunk a szervezett keretek között történő mindennapos testmozgásra, a motoros képességek fejlesztésére, az életkori sajátosságból adódó mozgásigény kiteljesítésére vagy felkeltésére, mely történhet a tornatermünkben, csoportszobáinkban, folyosónkon, ill. szabad levegőn.

Lelki egészséget fejlesztő módszerek és művészetek: olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör kialakítása, mely figyelembe veszi a gyermekek személyiségét,

érzelmi biztonságot ad a kialakított, megalapozott szokásrendszerrel, napirenddel és hetirenddel; tág teret biztosítunk a szocializációra, a közösen megélt tevékenységek, programok során, melyek lehetnek a művészeteknek olyan területei, ahol ki tudják bontakoztatni érzéseiket.

Egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése: az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, ill. tejtermékek fogyasztásának ösztönzése; a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

1-es típusú diabétesszel élő, inzulinfüggő gyermekek speciális ellátására vonatkozó szabályozások (intézményi egészségügyi szolgáltatás):

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (A Nemzeti Köznevelési Törvény 62. §-a a következő (1a)-(1e) bekezdéssel egészül ki):

„(1 a) A nevelési-oktatási intézmény, többcélú intézmény vezetője a 14 évnél fiatalabb 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló részére abban az időtartamban, amikor az óvoda, az általános iskola, a fejlesztő nevelést-oktatást végző iskola, a kollégium, a hat és nyolc évfolyammal működő gimnázium vagy a szakgimnázium ötödik-nyolcadik évfolyamán az intézmény - beleértve az ilyen köznevelési alapfeladatot ellátó többcélú intézményt is - felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabétesszel élő gyermek, tanuló szülőjének, más törvényes képviselőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján az (1b)-(1e) bekezdés szerinti speciális ellátást biztosítja.

(1 b) Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára az (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

a) a vércukorszint szükség szerinti mérését,

b) szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

(1 c) A nevelési-oktatási intézmény vezetője az (1 b) bekezdés szerinti feladat ellátását

a) olyan pedagógus vagy legalább érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatott személy útján biztosítja, aki a hivatal által szervezett, a feladat ellátásához kapcsolódó ismeretekről szóló szakmai továbbképzésen részt vett, és aki a speciális ellátásban való részvételt vállalja, vagy

b) iskolaorvos vagy iskolavédőnő útján biztosítja.

(1d) A szülő, más törvényes képviselő az (1a) bekezdés szerinti kérelmét az Eütv. 15. § (5) bekezdésével összhangban megtett formában nyújtja be.

(1e) Az intézmény vezetője az e § szerinti esetkörben egy esetleges rosszullet esetén az Eütv.-vel összhangban álló speciális ellátási eljárásrendet alakít ki."

Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek speciális ellátására vonatkozó együttműködés részletei:

- Elsődleges, a szülő által, orvosi javaslatra megadott szempontok figyelembe vétele.
- A szülő-pedagógus, gyermek-pedagógus folyamatos, naprakész kommunikációja a gyermek jóllétének fenntartása érdekében.
- A nevelőtestületi tájékoztatás a cukorbeteg gyermek ellátására vonatkozóan.
- Az 1-es típusú diabétesszel élő gyermekek egészségügyi problémája esetén

- azonnali segítség kérése, mentőszolgálat, ezt követően a szülők értesítése.
- Amennyiben a szülő nem veszi komolyan, úgymond elhanyagolja gyermeke betegségével kapcsolatos következményeit, abban az esetben a védőnővel, illetve a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálattal egyeztetve járunk el.
- Intézményi gyermekorvosunkkal a kötelező szűrővizsgálatok alkalmával minden esetben konzultálunk a gyermek adott állapotáról.

Az inzulinfüggő cukorbetegségben szenvedő gyermekekre vonatkozó speciális eljárásrend:
Diabéteszes gyermekek ellátása az óvodában:

Ha a gyermek rosszul érzi magát – mérjük meg a vércukorszintjét, hogy lássuk, a rosszullet a vércukorszint változásával van-e összefüggésben. Ha igen, azaz a vércukor túl alacsony (4 mmol/l alatti) vagy túl magas (14 mmol/l feletti) szintje vezetett a rosszullethez, az alábbiak szerint kell eljárni:

Eljárásrend az alábbiakban felmerülő problémák esetén:

- Leesik a vércukorszint – hipoglikémia (< 3,9 mmol/l-es vércukorszint /már 4 mmol/l-nél kezdjük meg a kezelést!/):

Tünetek: sápadtság, remegés, izzadás, éhségérzet, gyengeség, fáradtság, koncentrációképesség csökkenése, hangulatváltozás, fejfájás, zavart viselkedés.

Mit adjunk: 0,3 gramm/testsúlykilogramm gyorsan felszívódó szénhidrátot óvodás gyermek számára: 1 dl tej vagy 0,5 dl gyümölcsle vagy néhány szem szőlőcukor + szükség esetén 10-15 g lassan felszívódó szénhidrát (1-2 db keksz).

Ennek legegyszerűbb megoldása egy könnyen hozzáférhető helyen tárolt sürgősségi csomag – „hipós” csomag, mely tartalmazza a szülő által összeállított, a diabéteszes gyermek számára bevált, a hipoglikémia elhárítására szolgáló termékeket.

A hipoglikémia ellátását követően a vércukor szintet 15 perc múlva ellenőrizni kell (vissza kell mérni vagy szenzorral ellenőrizni), és elégtelen vércukor emelkedés esetén a szénhidrát bevitelt ismételni kell.

Ha súlyos, eszméletvesztéssel járó hipoglikémia lép fel, be kell adni a **Glucagon** injekciót, izomba: 25 testsúlykilogramm alatt fél adagot, azaz 0,5 mg-ot, 25 testsúlykilogramm felett teljes adagot, azaz 1 mg-ot. Amint a gyermek magához tér, először gyorsan, majd lassan felszívódó szénhidrátot kell adni neki.

Súlyos hipoglikémia esetén nasalis glucagon (Baqsimi) is használható. (https://www.ema.europa.eu/en/documents/product-information/baqsimi-epar-product-information_hu.pdf)

A gyermeket egyedül hagyni nem szabad!

Eszméletlen beteget megitatni vagy megetetni tilos!

A mentőszolgálatot minden eszméletvesztéssel járó hipoglikémia esetén értesíteni kell!

- Magas vércukrot mérnek/jelez a szenzor – hiperglikémia (>10 mmol/l-es vércukorszint)

Tünetek: túlzott folyadékfogyasztás, gyakori vizeletürítés, indokolatlan fáradtság, zavartság, koncentrációs zavar, homályos látás, száraz, viszkető bőr, rossz közérzet, tartósan magas, fél-egy napot meghaladó, jelentősvércukorkilengés esetén hányás, gyomorfájdalom, acetonos lehelet, légszomj.

Mit tegyünk: A szenzorral mért értéket vércukorméréssel kell megerősíteni. Gondoskodjunk a bőséges vízbevitelről, és konzultáljunk a gyerek szüleivel, esetleges plusz inzulin (korrekció) adásáról.

Inzulinpumpás gyereknél a korrekcióra nem reagáló magas vércukorszint kanülhibára utalhat. Ilyenkor gyors kanülcserére lehet szükség. Ha ez nem kivitelezhető, pennel kell 1-2 egység inzulint beadni, szülővel/orvossal egyeztetve.

Abban az esetben, ha a gyermek hány, azonnal értesíteni kell a mentőszolgálatot, a

gyermeknek kórházi ellátás szükséges.

Ha a gyermek belázasodik, a szülőket kell értesíteni, akik érte jönnek. A lázat azonban addig is csillapítani kell, bő folyadékbevitel szükséges.

Mindennapos mozgás előtt:

- ✓ ha a vércukorszint 6-12 mmol/l között, az aktivitás megkezdhető,
- ✓ ha a vércukorszint < 5 mmol/l, 10-20 g szénhidrátot kell fogyasztani, s a mozgást addig halasztani, amíg a vércukorszint emelkedni kezd, ill. 5 mmol/l feletti nem lesz,
- ✓ ha a vércukorszint > 14 mmol/l, az aktivitás megkezdését el kell halasztani. A cukorbeteg gyermekek gondozását végző szakemberek és a családokat összefogó alapítványok könyvekkel, kiadványokkal segítik a pedagógusok munkáját.

A óvodapedagógus szerepe a diabéteszes gyermek ellátásában:

Az 1-es típusú diabétesz élethosszig tartó, folyamatos ellátást igénylő állapot. Az óvodás korban a kisgyermek a cukorbetegségük ellátásában nem önállóak, a környezetükben élők segítségére van szükségük. A szüleik mellett az óvodapedagógusok és dajkák közvetlen napi teendőihez tartozik a gyermekek ellátása, segítése. Amikor cukorbeteg gyermek kerül a közösségünkbe, a szülőnek kötelessége tájékoztatni az óvodavezetőt a gyermek betegségéről, jelenlegi állapotáról, kezelésének módjáról. Az intézményvezető köteles konzultálni a speciális diabétesz segítő képzést elvégzett pedagógussal, aki a gyermek ellátásának elsődleges felelőse lesz.

A pedagógus akkor tudja jól ellátni a feladatait a mindennapokban, ha tisztában van

- a gyermek aktuális egészségügyi állapotával

- a gyermek szervezetében végbemenő folyamatokkal, azok hatásaival, tüneteivel.

A Nkt. 46.§ (3) b) pontjában foglaltaknak megfelelően az óvodás gyermek életrendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítjuk ki.

A gyermek szülőjének vagy gondviselőjének tudta és hozzájárulása nélkül a pedagógus nem végezhet a gyermek diabéteszes terápiájához köthető tevékenységet.

Amennyiben a szülő szeretné felkérni a pedagógust diabéteszes gyermeke óvodai ellátásának segítségére, kérelmet kell benyújtania az intézményvezetőnek, melyben részletesen megírja, milyen segítő tevékenységre kéri fel a kijelölt pedagógust.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A hatékony nevelőmunka érdekében megismerjük az óvodánkba kerülő gyermekek otthoni életritmusát, étkezési és egészségügyi szokásait. Személyes példamutatással és gyakoroltatással segítjük az egészséges életmódhoz szükséges készségek kialakítását és a gondozást. Figyelemmel kísérjük óvodásaink testi és lelki egészségének állapotát, együttműködünk a szülőkkel és az egészségügyi szakemberekkel a betegségek megelőzése érdekében és kiszűrésében.

A fejlődés várható eredménye

Legkésőbb az óvodáskor végére a gyermekek önállóan tisztálkodnak, fésülködnek, öltözködnek, étkeznek. Helyesen használják a zsebkendőt, megtanulnak helyesen orrot fújni, fogat mosni, minden evőeszközt helyesen használnak, meghatározzák a megenni kívánt étel mennyiségét. Esztétikusan terítenek, hajtogatják, s helyezik el ruháikat, takarójukat. Saját külsejüket és környezetüket igyekeznek rendben tartani.

2.2.3. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés biztosítása

a) Érzelmi, erkölcsi nevelés

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermeket érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, szereteteli légkör vegye körül.

Az érzelmi, erkölcsi nevelés célja:

- alapozódjanak, majd erősödjenek a gyermekekben a társas kapcsolatok, biztonságérzetük, önbizalmuk erősítésével
- erősödjenek a gyermekekben pozitív személyiségjegyeik
- alakuljon ki a gyermekekben a személyi és tárgyi környezethez való érzelmi kötődés

Az érzelmi, erkölcsi nevelés feladatai:

- a gyermeket körülvevő kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot adó, nyugodt, derűs légkör megteremtése, fenntartása
- a gyermek pozitív élményekhez juttatása, mely a személyiség gazdagodását, érését, és kiteljesedését szolgálja
- bizalomra, őszinteségre, szeretetre épülő pozitív attitűd kialakítása a pedagógus-gyermek, gyermek-dajka és gyermek-gyermek közötti kapcsolatokban
- a gyermekek érzelmi ráhangolása, nevelése a másság elfogadására, személyes példaadással, szeretetteljes, elfogadó magatartással
- a gyermek szociális érzékenységének, szolidaritásának, ugyanakkor éntudatának alakítása, fejlesztése
- a gyermek önkifejező, önértékelítő törekvéseinek támogatása

Az érzelmi, erkölcsi nevelés tartalma

Az erkölcsi és szociális érzelmeket közös célok, tevékenységek, élmények útján alakítjuk. Ennek során a gyermekek megtanulják önmaguk és a különbözőségek elfogadását, tiszteletét és megbecsülését. Az óvodai élet segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás- és normarendszerének megalapozását.

A gyermek elsajátítja az önfegyelmet, fegyelmet, udvariasságot, formálja igazságérzetét. Az esztétikai élményeken keresztül formálói vagyunk a gyermekek esztétikai értékítéletének, szép iránti igényének, a természetes anyagokhoz való kötődésének.

Az intellektuális érzelmek (funkcióöröm, sikerélmény, önbizalom, a dicséret és a kudarc hatása) kialakításával segítjük az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását.

Hagyományaink ápolása, a szülőföldünkhöz való kötődés megalapozása fontos része az érzelmi nevelésünknek.

Az egyházi és világi ünnepek megélése és átélése is érzelmi életünket gazdagítja.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Az óvodába kerülő gyermek számára nehéz a családtól való elválás. A mi szerepünk szerető, gondoskodó, segítő társ lenni a gyermek számára napi gondozási és egyéb tevékenységek során. Ehhez el kell nyernünk a gyermek bizalmát és szeretetét. Biztonságos légkört teremtünk, ahol óvodásaink mindig számíthatnak megértésünkre, segítségünkre, vigasztalásunkra, és ha kell,

védelmet találnak.

A szokások kialakításában következetesek vagyunk, hiszen azok betartása az állandóságot, a biztonság érzetét kelti a gyermekben.

Érzelmi megnyilvánulásainkban őszinteségre törekszünk, ezzel is példaértékű viselkedésmintát adva a gyermekeknek.

A fejlődés várható eredménye

Az óvoda és a család szoros együttműködése, a biztonságot adó óvodai légkör, a tevékenységek gazdag tárháza, a közös élmények a gyermekek érzelmi életében meghatározó változást idéznek elő. A gyermekek érzelmi élete kiegyensúlyozottá válik, pozitív erkölcsi érzelmeik megerősödnek, érzelmeiket vállalják.

b) Az értékorientált közösségi nevelés

Az értékorientált közösségi nevelés célja és feladata:

- szocializálódáshoz szükséges erkölcsi, akarati tulajdonságok megalapozása (önzetlenség, tapintat, figyelmesség, tolerancia, megbocsátás stb.)
- a gyermekek egymáshoz és a közösségi szokásokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodásának segítése
- a családban és az óvoda felnőtt közösségében keresztény, megbocsátó, elfogadó életminta vonzóvá tétele
- a gyermek ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja.

A társas kapcsolatok alakulásának szinterei, tartalma

Az óvodánkba érkező gyermekek beszoktatását nagy türelemmel, szerető odafigyeléssel és empátiával végzi felnőtt közösségünk minden tagja.

Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvó nénikkel, társaikkal és új környezetükkel (pl. Ovi-játszóház rendezvényünkön). A beilleszkedést segíti az otthonról hozott kedves tárgy és az óvónők személyes törődése (ölbeli mondókák, énekelgetések, mesélés, bábozás, stb.).

Ebben az időszakban a dajkák is több időt töltenek a csoportokban.

A beszoktatás időszakában személyes beszélgetéseken keresztül és az „Adatlapok” kitöltésével minél többet igyekszünk megismerni a család életmódjáról, szokásairól, életkörülményeiről, a gyermek és szülei kapcsolatáról, s magáról a gyermekről.

Az év közben érkező gyermekek fogadásakor már a csoport tagjai is segítenek új társuk beilleszkedésében.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek társas kapcsolatai a közös tevékenységeken, közös élményeken keresztül formálódnak a mindennapi együttlét során. Az egymás mellett játszástól az együttjátszásig jutnak el az óvodapedagógus tapintatos, egyéni bánásmódot alkalmazó irányításával.

Az igazságos konfliktusmegoldás eleinte az óvodapedagógus feladata, de később a gyermekek önállóan is képesek lesznek békésen elrendezni problémás helyzetüket, felhasználva a környezetükben látott megoldási módokat. Ezért is meghatározó, milyen személyes példát mutatunk az utánzással tanuló 3-6-7 éves korosztálynak.

Feladatunk, hogy a gyermekek biztonságérzetét mindig fenntartsuk. Állandó jelenlétünk és testi

közelségünk, szóbeli ráhatásunk és megértő, elfogadó szeretetünk óvodásaink számára az érzelmi biztonságot jelentik. Tudatos nevelőmunkánkban a pozitív ráhatás és a dicséret módszerét alkalmazzuk leginkább, sohasem szégyenítjük meg a gyermekeket.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi hiányossággal küzdő gyermekeket egyéni fejlesztéssel igyekszünk segíteni, ill. a szülőkkel fokozottabb együttműködésre van szükség. (Pl. fejlesztő foglalkozásokra vinni, orvosi segítséget kérni). A hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek segítése a gyermekvédelmi felelősökkel karöltve lehetséges.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermek családi körülményeinek megismerése, a családdal kialakított személyes kapcsolat és az óvoda családias, derűs légköre mind hozzájárul az óvodába kerülő gyermek biztonságérzetének megteremtéséhez,
- a magát testileg, lelkileg biztonságban érző gyermek nyitott a társak, a közös élmények, a közös tevékenységek iránt,
- elfogadja, keresi mások (felnőttek és gyermekek) társaságát, együtt tud működni, kommunikálni velük,
- az óvodáskor végére a gyermek megtapasztalja, átéli a keresztény megbocsátó és elfogadó életmintát.

2.2.4. Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

a) Az anyanyelvi nevelés

Célja és feladata :

- fejlődjön a gyermekek beszédkézsége, bővüljön szókincse, alakuljon beszédfigyelme
- alapozódjanak, mélyüljenek a magyar nyelv szabályai, csökkenjenek/ szűnjenek meg a rosszul képzett hangok (szükség esetén logopédus bevonásával) a mindennapi beszélgetések során
 - az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés,
 - a gyermekek kommunikációra való ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
 - a beszédkedv felkeltése, kialakítása,
 - a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés,
 - az óvodai nevelőközösség mintaadó beszédkulturájának kialakítása.

Tartalma

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósul. Az anyanyelv fejlesztése - beszélő, és meghallgatni tudó környezettel, mintaadással, szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van.

Az óvoda a gyermek érdeklődésére, meglévő tapasztalataira, élményeire, ismereteire építve változatos tevékenységeket biztosít, amelyek által további élményeket szerezhet az őt körülvevő környezetről. A tapasztalatok verbális kifejezése során fejlődik beszédkedve, gazdagodik szókincse, tisztábbá válik hangképzése.

Beszélgetéseik során személyes kapcsolataik is alakulnak. Türelemmel és következetesen törekszünk az udvariasság, a beszédfigyelme megtartására, a hangerő szabályozására, a

hangsúly, a tagolás, a szórend helyességére.

A gyermekek életkori és értelmi fejlettségére alapozva gyakran játszunk anyanyelvi játékokat. Ezek segítségével is fejlődik beszédkedvük, gazdagodik szókincsük, tisztábbá válik hangképzésük.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek nagy része sok időt tölt az óvodában, anyanyelvi kultúrájukat mégis a család alapozza meg. Fontosnak tartjuk a szülők figyelmét felhívni a beszélgetések, a mesélés hasznosságára, a kapcsolattartás e fontos eszközére.

Sokat beszélgetünk a gyermekekkel. Ez szorosabb, személyes kapcsolat kialakítását teszi lehetővé. Fejlesztjük beszédkultúrájukat, ügyelünk beszédük hangerejére, hangsúlyának, tagolásának, szórendjének helyességére.

A súlyosan beszédhibás gyermeket logopédushoz irányítjuk.

A beszédfigyelem kialakítása nehéz feladat, mert a gyermekek csak nehezen képesek késleltetni mondanivalójukat. Türelemmel, következetesen törekszünk erre, illetve az udvariasság szabályainak betartására.

A fejlődés várható eredménye

- óvodásaink aktívan használják a tapasztalatok, beszélgetések során bővült szókincsüket,
- törekednek egymás türelmes és figyelmes végighallgatására,
- képességeikhez mértén tisztán, megfelelő hangerővel és hangsúlyozással beszélnek.

b) Az értelmi nevelés

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A gyermek érzékszervein keresztül szerzi tapasztalatait az őt körülvevő természeti- és társadalmi környezetről. Tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítunk a gyermeknek változatos tevékenységet. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes tapasztalataira, ismereteire. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, a kreativitás erősítése. A gyermek érdeklődésének, kíváncsiságának fenntartása és tudatos kihasználása nevelőmunkánk fontos része.

Az értelmi nevelés célja és feladata:

- bővüljön folyamatosan a gyermekek ismerethalmaza
- fejlődjenek értelmi képességeik a többsíkú tapasztalatszerzésen alapuló ismeret átadáson keresztül
- spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése,
- a tanult ismeretek gyakorlása különböző tevékenységekben és élethelyzetekben,
- értelmi képességek – érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás és kreativitás – fejlesztése tevékenységeken keresztül,
- Az értelmi nevelés során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a gyermekek eltérő egyéni fejlődési üteméhez igazodjunk, érdeklődésükre, kíváncsiságukra, valamint a meglévő tapasztalataikra és ismereteikre, mint életkori sajátosságokra építsünk, ehhez biztosítsunk változatos tevékenységeket.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek fejlesztése érdekében szükséges az egyéni fejlesztés. A gyermekek önmagukhoz, adottságaikhoz, képességeikhez mértén fejlődnek. Fontos a fejlődés folyamatos nyomon követése, az érzelmi ráhangolódás a tevékenységekre, pozitív erkölcsi, akarati tulajdonságok fejlesztése.

Minden gyermek más és más ismerettel, képességekkel rendelkezik, ezért minden gyermeket egyéni képességeihez mértén, személyre szabottan fejlesztünk. Ehhez elengedhetetlen a gyermekek folyamatos megfigyelése, tudásuk, képességeik megismerése, folyamatos figyelése. Fejlesztő munkánk során igyekszünk őket önmagukhoz mértén magasabb szintre juttatni, pozitív érzelmi ráhangolással, motivációval, változatos eszközök és módszerek felhasználásával. Képességeik fejlesztése, tudásuk, ismereteik bővítése közben alakítjuk erkölcsi, akarati tulajdonságaikat is (önfegyelem, figyelem, feladattudat, feladattartás, szabálytudat, kitartás), alkalmassá téve őket az iskola megkezdésére. Gyermekeink fejlődését folyamatosan nyomon követjük, ennek alapján tudjuk a továbblépést személyre szabni. Óvodánk tárgyi felszereltsége, óvodapedagógusaink felkészültsége, motiváltsága segíti gyermekeink értelmi fejlődését.

A fejlődés várható eredménye

óvodásaink nevelőmunkánk hatására sokoldalú, érdeklődő, az iskolai oktatás alapfeltételeinek megfelelni tudó, megfelelni akaró gyermekekké válnak

2.3. Az óvodai élet megszervezésének elvei

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekek tevékenységét óvodapedagógus irányítja. A tervezőmunka a Pedagógia Program és az éves anyaggyűjtés alapján történik.

2.3.1. Az óvodai élet megszervezése

A tevékenységek tervezésénél és összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait. Feldolgozásuk játékosan történik, a gyermekek érdeklődését figyelembe véve, az azonos témakörű tevékenységekkel összhangban. A sok ismétlés, és egymásra épülő tevékenységek eredményt hoznak, amely a gyermekek fejlődésében mutatkozik meg.

A gyermekek fejlődéséről feljegyzéseket készítünk. A feljegyzések a gyermekek fejlődését tükrözik. A „Tájékoztató a gyermek fejlődéséről” dokumentum a tudatos munkát segíti, segítséget ad számunkra a szülők tájékoztatásában gyermekük fejlődéséről.

Nevelő munkánk során a gondozás kiemelt szerepet kap a gyermekek önállóságának segítésében.

A napirendet rugalmasság, folyamatosság jellemzi, melyben a játék kitüntetett szerepet kap. A napirend, hetirend összeállításakor az óvodapedagógus minden esetben figyelembe veszi óvodánk szokásait és a gyermekek egyéni szükségleteit.

2.3.2. Az óvodai csoportok napirendje

Időtartam	Tevékenység
7.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Hitre nevelés, az elcsendesedés feltételeinek megteremtése • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornaszobában, vagy a szabadban) • Ismerkedés a teremtett világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás <ul style="list-style-type: none"> • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése <ul style="list-style-type: none"> ▪ Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Pihenés
15.00-18.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig
A részletes napirendet csoportonként alakítjuk ki és tesszük közzé a nevelési év kezdetén.	

2.3.3. A tevékenységek szervezeti formái

Tervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető tevékenységek
Hitre nevelés Mozgás Mozgásos játék (mindennapos mozgás)	<ul style="list-style-type: none"> • Játék • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok

2.4. Óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

2.4.1. Hitre nevelés

Az egyház ünnepeit, az egyházi év eseményeit a játékosság elvének és az életkori sajátosságoknak szem előtt tartásával építjük be nevelőmunkánkba. Fontos, hogy hitünk kérdéseiről mindenkor őszintén, a gyermek érzelmi szintjéhez igazodva válaszoljunk. Óvodánk célja az, hogy minél színesebben, gazdagabban tárja a gyerekek elé a világot. Vallásos nevelésünk akkor eredményes, ha ezirányú törekvésünk a nevelés egészébe beépül.

Az óvoda feladatai

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, ezért sikeressége, eredményessége nagymértékben függ attól, hogy sikerül-e együttműködést kialakítani és fenntartani a családokkal. Az óvoda nem vállalhatja a családi hitre nevelés feladatainak megoldását, de az óvodapedagógusokban támaszt, segítőtársat találhatnak a szülők gyermekük nevelésében. A kapcsolat alakításában a légkört az elfogadás, a nyitottság, a szeretetteljes párbeszéd, a kölcsönös megbecsülés jellemezze.

A vallásos meggyőződés kialakulására döntő hatással van, hogy a gyermek mit lát, milyen közösség veszi őt körül. A gyermeknek a szeretetteljes légkört a család közösségén kívül is meg kell tapasztalnia. A gyermek hite úgy marad élő, életképes néhány év múltán is, ha olyan közösség veszi őt körül, amely osztozni tud vele szeretetében, örömeiben.

„Az evangélium hirdetése nem lehet következetes és hatásos, ha nem kapcsolódik hozzá erőteljes közösségi lelkiség, közösségben megélt kereszténység.” (II. János Pál)

A hitre nevelés célja és feladatai:

- alapozódnak a gyermekekben a hittel kapcsolatos érzések
- bővüljön ismerethalmazuk bibliai történetekkel, szentek megismerésével, katolikus ünnepekkel értelmi fejlettségüknek megfelelően
- a keresztény értékrend normáinak közvetítése, vonzóvá tétele a gyermek számára (igazság, szeretet, jóság, megbocsátás, önzetlenség, őszinteség, segítőkészség, stb.)

A hitre nevelés tartalma átszövi az óvodai élet egészét

- a reggeli áhítat, csendes percek során
- az étkezés előtti és utáni imádságban
- a templomlátogatások során
- a játékban
- a tevékenységekben megvalósuló tanulásban
- a délutáni pihenés előtti imában, fohászbán

Az egyház ünnepeivel, eseményeivel kapcsolatos témákat játékos formában építjük be nevelőmunkánkba, az életkori sajátosságok szem előtt tartásával. Az ünnep, illetve az ünneplés hosszantartó élményeket hagy a gyermekek életében. Óvodai életünkben számtalan olyan

alkalom adódik, amely az öröm forrása lehet.

A gyerekekkel együtt készülünk Jézus születésének ünnepére. Az adventi időben megéljük a várakozás, az elcsendesedés örömét. Ebben az időszakban jobban egymásra irányítjuk figyelmünket, jócselekedeteket gyűjtünk, betlehemes játékkal készülünk a közös ünneplésre.

A nagyböjti időszakot is együtt éljük meg a gyerekekkel. Hamvazószerda előtt még utoljára mókázást, táncolást csapunk, hagyományőrző farsang során maskarákba bújva, kiske babot égetve, hangos rigmusokkal, dalokkal üzzük el a telet. Célunk ezzel az, hogy a gyereknek még valóságosabb legyen a farsangi időszak gazdagsága, és a nagyböjti időszak egyszerűsége, puritánsága közötti különbség. Nagyböjtben a csoportszobák díszítései is leegyszerűsödnek.

Hamvazószerdán elmegyünk a templomba és az Atya hamuval megjelöl minket. A nagyböjti időszak Húsvét örömteli várakozásának fényében zajlik, minden egyes mozzanata a Szent Ünnepet készíti elő. A Húsvét a legkiemelkedőbb, legnagyobb egyházi ünnep. A keresztény vallás ennek az ünnepnek a lényegében gyökerezik. Kicsi gyermekeknek nagyon nehéz a Húsvétról beszélni. Lényegét csak „megéreztetni” tudjuk velük. A nagyböjti időszakban is jócselekedeteket gyűjtünk.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek megismerjék a magyar és az egyetemes egyház szentjeit. Ezért a szentekről beszélünk nekik: Szent Gellért, Assisi Szent Ferenc, Szent Imre, Szent Márton, Árpád-házi Szent Erzsébet, Szent Miklós, Árpád-házi Szent Margit, Szent József, Szűz Mária.

A templomot, mint Isten házát megismertetjük a gyermekekkel, megalapozva ezzel a helyes viselkedési szokásokat. Óvodánkban a hétköznapihoz és ünnepekhez kapcsolódó keresztény jelképek veszik körül a gyerekeket, ezek tiszteletére és alkalmazására is neveljük őket. A lelki, vallási tartalmú tevékenységekhez meghitt körülményeket teremtünk. Rendszeresen tanítunk egyházi énekeket, melyeket az imák, szentmisék, ünnepek alkalmával énekelünk.

A liturgikus év eseményei

- karácsonyi ünnepkör (Adventi naptárunk szerint, naponta jócselekedetek gyűjtése),
- húsvéti ünnepkör (jócselekedetek gyűjtése)
- templomlátogatás, ismerkedés a liturgia eszközeivel,
- templomlátogatás során a helyes viselkedési szokások megismertetése,
- gyermekmise a hitoktató szervezésében a plébánossal egyeztetett időpontban
- imádságok, énekek tanulása.

Ünnepek és megemlékezések

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

Az óvodapedagógus feladata

Az elfogadás elvét magunkénak tekintjük, így a nem vallásos, de a hitre nyitott családok gyermekeit is felvesszük. Missziós feladatunknak tekintjük, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeket felkaroljuk. Megtartani és erősíteni kell a családokhoz fűződő kapcsolatokat: a

közös munka – udvarszépítés, virágültetés, kertgondozás – és a közös szórakozás – farsang, versenyek, hagyományőrző rendezvények, kirándulások – mind-mind fontos megtartó erőt, alkalmat jelentenek.

A fejlődés várható eredménye

Eredményes nevelőmunkánk hatására óvodásaink alapvető ismeretekkel rendelkeznek hitünkéről, a keresztény értékrend normáiról, ünnepeinkről. A családdal közösen kialakított viselkedési mintát elfogadják, követik, és iskolás éveik alatt tovább élik.

A nevelőtestület lelkeségének erősítése

Az elmúlt évek során a hitre nevelésben több hagyományunk alakult ki, amelyek a nevelőtestület lelkeségét hivatottak erősíteni, fejleszteni, és amelyeket továbbra is folytatni kívánunk.

2.4.2. A játék

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe helyezzük a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentősége megmutatkozik a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

A jó játék áthatja a gyermek minden tevékenységét, fejleszti az egész személyiségét: mozgását, gondolkodását, szabálytudatát, önfegyelmét, társas kapcsolatát.

A játék során a gyermek megtanul alkalmazkodni, konfliktushelyzeteket kezelni, kudarcot túrni. A gyermek azonosul a felnőttek szerepeivel, viselkedésmintákat sajátít el.

Így válik a játék a gyermek kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységévé.

A játék során az óvodapedagógus:

- utánozható mintát ad, majd bevonható társ marad,
- indirekt játékirányítás módszerével alakítja a szabad játékot, amely hosszantartó és zavartalan,
- jelenlétével lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolatok alakulását,
- megteremti az élményszerzés lehetőségét, amely alap a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz,
- biztosítja a helyi adottságoknak megfelelően kialakított, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, eszközöket, játékszereket
- törekszik a játék által keresztény értékekre fogékony, kreatív, társaikhoz alkalmazkodni tudó, aktív, feladatokat értő és megtartó gyermeket nevelni
- fejleszti a gyermekek beszédkészségét, szókincsét, metakommunikációját, azaz beépíti az anyanyelvi nevelést,
- formálja a társas kapcsolatok szintjét, minőségét,
- erősíti a katolikus magatartásformákat és szokásokat.

A játék fajtái

A gyakorlójáték során az adott tevékenység örömét éli át a gyermek.

A mozgások és a hangok játékos ismételtetése leginkább a 3-4 évesekre jellemző, segítik a

beszéd- és a finommotorika fejlődését. A gyakorlójáték elemei fellelhetők a szerep- és építőjátékokban is.

A konstruáló (építő) játék kreativitásra nevel, fejleszti a problémamegoldó gondolkodást és a kézügyességet. E játék során a gyermek eljut az előzetes elképzelés nélküli építéstől a határozott cél és terv alapján történő építésig.

A szerepjáték az óvodáskor legjellemzőbb játékfajtája, a világ megismerésének és az életre való felkészülésnek egyik legfontosabb eszköze. A gyermek a játék során a kiválasztott szerepek átélésével levezeti félelmeit, szorongásait. Utánozza a környezetében élőket, azonosul a kiválasztott szereppel. Valóságos mozzanatokat játszik el, saját vágyait belevetítve azokba. A szerepjáték kiváltja a gyermekből a társak iránti igényt. A szerepjáték kialakulhat gyakorlójátékból, vagy építőjátékból is. A nagyobbak (6-7 éves kor) már önállóan, kiosztott szerepek és szabályok alapján játszanak.

A dramatikus játék a szerepjáték azon formája, melyben a gyermekek olyan meséket, történeteket és élményeket játszanak el, amelyek érzelmileg hatással vannak rájuk. A dramatizáláshoz, bábozáshoz élményszerű, kifejező mese- illetve versmondással csinálunk kedvet.

A szabályjáték meghatározott szabályok alapján zajlik, ezek betartását a gyermekek vállalják. A játék öröme a növekvő feszültség és megnyugvás váltakozása adja.

A barkácsolás játék és munkatevékenység is. Elkészítjük a különböző játékokhoz szükséges eszközöket, kellékeket, de cél a sérült játékeszközök megjavítása is.

A játék feltételei

Az óvodapedagógus feladata a megfelelő körülmények biztosítása.

A megfelelő játékhely kialakítása nagy gondosságot kíván. Állandó és igény szerint alakítható játékhelyek segítik a kreatív játékot, ahol a játszócsoportok nem zavarják egymást.

Állandó helyet biztosítunk

- a bábozáshoz és a mesehallgatáshoz,
- a különböző tartalmú szerepjátékokhoz, de rugalmasan kezeljük az egyéni ötleteket, ügyelve arra, hogy más játszócsoportot ne zavarjanak.
- a babakonyhai játékhoz, kialakítva a babakonyhát, mint játéksarkot
- az építőjátékhoz, építősarkot kijelölve, ahol akár ott is maradhatnak több napon át is az építmények, így újra játszhatnak vele, tovább fejleszthetik azt a gyermekek

A játékeszközöket a gyerekek számára elérhető magasságban helyezük el, így a gyerekeket következetesen tudjuk rendszeretetre nevelni. A gyermekek által létrehozott alkotásokra ügyelünk, ezzel tanítjuk őket mások munkájának megbecsülésére.

Mozgásos játéktevékenységre nagyobb szabad területet és megfelelő játékidőt biztosítunk, hogy hosszantartó és zavartalan lehessen. Mivel a gyermekek szeretnek egy-egy jól sikerült játékot akár napokon keresztül is folytatni, erre lehetőséget teremtünk számukra. A játékidő vége felé igyekszünk a gyermekeket a játék lezárásához, nyugvópontra juttatni.

A nyugodt, elmélyült játéklétkört elsősorban az óvodapedagógus kiegyensúlyozott

személyisége biztosítja. A játékot ötletadással, ha szükséges, együttjátszással és indirekt játékirányítással segítjük. Pozitív élmények biztosításával igyekszünk kiküszöbölni a negatív játéktartalmakat.

Óvodánkban fontosnak tartjuk a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését.

A gyermekek játékához olyan eszközöket biztosítunk, melyek tartósak, esztétikusak és biztonságosak. A jól megválasztott eszközök kreativitásra, problémamegoldó gondolkodásra, és jó ízlésre nevelnek.

Törekszünk arra, hogy a természetben, és környezetünkben előforduló eszközöket és anyagokat ismerjék meg és játékukban, barkácsolásban használják fel.

Az óvodapedagógus nevelői szerepe a játék irányításában

A gyermek játékának megfigyelésével megismerhetjük a gyermek személyiségét, képességeit, készségeit, gondolkodását, ismereteit, fejlettségi szintjét. Egy adott játékszinten megrekedt gyermeket ötletadással, együttjátszással fejlesztünk tovább.

A gyermekeket a kudarcok elviselésére neveljük, példát mutatva arra, hogy egymás sikerének is lehet örülni. Az óvodapedagógus irányító szerepe nélkülözhetetlen tettegesség, baleset, veszélyhelyzet esetén, illetve ha valakire elfogadhatatlan szerepet akarnak ráerőltetni. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy óvodásaink a játék során törekedjenek az igazságosságra, kialakuljon szabálytudatuk, önérvényesítési törekvésük és a közösségi érdek egyensúlyban legyen, becsülik meg egymás munkáját, kölcsönösen segítsenek egymásnak és így jussanak sikerélményhez.

Mindezen tulajdonságok fogékonnyá teszik őket a keresztény értékekre.

A fejlődés várható eredménye

- az óvodáskor végére a gyermek kitartóan, hosszú időn keresztül részt vesz egy játékban
- játékában meghatározó a szerepjáték, ill. annak elemei
- keresi mások társaságát, konfliktusai önálló megoldására törekszik
- képes bonyolult építmények létrehozására
- kedveli a szabályjátékot és a szabályok betartására törekszik

2.4.3. Verselés, mesélés

A játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához és anyanyelvi neveléséhez.

A verselés, mesélés célja:

- alapozódnak, fejlődjenek a gyermekek érzelmei, erkölcsi megítélő képességük és értelmi képességeik
- fejlődjenek anyanyelvünkkel kapcsolatos képességeik
- alakuljon mesetudatuk

A „Verselés, mesélés” feladata:

- az irodalom megszerettetése

- a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeivel, meséivel való ismerkedés klasszikus és kortárs irodalmi művek beépítése az éves anyagba
- keresztény erkölcsi elvek, szabályok közvetítése
- ismerkedés bibliai történetekkel
- mindennapos mondókázás, verselés, mesélés
- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése
- irodalmi élmény nyújtása, érzelmi, esztétikai nevelés
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével
- bábozás, dramatizálás
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés
- nemzeti, keresztényi tudat erősítése
- ünnepek értékének növelése
- a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés
- saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére ösztönzés
- néphagyományok, népszokások megszerettetése
- viselkedésformák kialakítása
- mozgással kísért mondókák, versek megismertetése
- érthető cselekményű mesék választása
- vidám, humoros alkotások mondása
- tündérmesék, állatmesék, klasszikus kortárs mesék megismertetése
- tehetségfelfedezés: vers- és mesemondó versenyeken való részvétel

A „verselés, mesélés” tartalma

Az irodalmi anyag kiválasztásánál elsődleges szempont a művészi érték. Megismertetjük a gyermekekkel népünk hagyományait, szokásait. Olyan népmeséket, mondókákat, találós kérdéseket választunk, melyek kapcsolódnak az évszakokhoz, időjáráshoz, más természeti témákhoz, jeles napokhoz. A gyermekirodalom sokszínűségére építve népi, klasszikus, bibliai és kortárs művekkel találkozhatnak, így megismerkednek néphagyományunkkal, erősödik nemzeti, keresztényi tudatuk. A mesék során azonosulhatnak egy-egy szereppel, miközben tájékozódnak a külső és a belső világ egymáshoz való viszonyáról, a megfelelő viselkedésformákról.

Az irodalmi művek megjelenítését bábok, eszközök készítésével segítjük. A mesék, történetek eljátszása, bábozása során közösségi élményhez jutnak, fejlődik kommunikációjuk, személyiségük. A gyermekek és az óvodapedagógusok is báboznak. A délutáni pihenés előtt megnyugtató, csendes légkörben mesélünk a gyermekeknek. Ez nagyon fontos mindennapi feladatunk. A megismert mese, vers ünnepi előadása növeli azok értékét. Az óvodában megalapozzuk a könyv szeretetét és a mesehallgatási, illetve az olvasási kedvet. Ösztönözzük a gyermekeket önálló mesemondásra, mesék kitalálására, meseszövegre, mely önkifejezésük egyik módja.

A kiscsoportosok beszoktatását, a kapcsolatteremtés zökkenőmentessé tételét, a gyermekek érzelmi biztonságát segítik a ringató, ölben játszható mondókák, énekes játékok, rövid versek, melyek hallgatása, mondogatása közben fejlődik kommunikációs készségük, érzelmi-, értelmi életük. Egyszerű, érthető cselekményű meséket (láncmesét, állatmesét, napi eseményekről szóló történeteket) választunk.

4-5 éves korban népi mondókákat, kiolvasókat, a magyar gyermekversek közül vidám,

humoros, ritmusélményt nyújtó alkotásokat mondunk a gyermekeknek. A mesék bővíthetnek egyszerű tündérmesékkal, több eseményből álló állatmesékkal.

A legidősebb korosztály versanyaga a gyermekkor élményvilágára épülő lírai versekkel, különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagodik, gyakran használt közmondásokkal ismertetjük meg őket. Cselekményes népmesék, klasszikus tündérmesék, tréfás műmesék alkotják a 6-7 évesek meseanyagát. Folytatásos meseregényeket is olvasunk nekik.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A gyermekek szorongását, belső feszültségét oldhatjuk a bensőséges személyes kapcsolattal. A mesemondás varázslatos, meghitt légkört teremt. A mese- és vershallgatás hangulatkeltő elemekkel történik. A megfelelő időpont kiválasztása befolyásolja a családi, nyugodt légkör kialakítását. Kezdeményezéseink kötetlenek, de törekszünk minden gyermek bevonására.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek szívesen mondogatnak verseket, mondókákat,
- önállóan is képesek felidézni a hallott meséket,
- igénylik a napi mesehallgatást,
- szeretnek bábozni, mesélni,
- szívesen nézegetnek mesekönyveket, képeskönyveket, vigyáznak azokra

képesek önállóan mesét kitalálni
alkalmassá válnak a meseszövegre

2.4.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Az „Ének, zene, énekes játék, gyermektánc” célja:

- fejlődjenek zenei képességeik (ritmusérzék, hallás)
- fejlődjön mozgásuk, mozgáskultúrájuk, téri tájékozódó képességük, legyenek képesek együtt mozogni, járni a különböző térformákban, táncos mozgások során
- váljanak nyitottá a közös éneklésre, mondókázásra
- ismerkedjenek meg a magyar népi kultúra szépségével, népi dalos játékokkal, mondókákkal, halljanak magyar népzene, ismerkedjenek a magyar néptánc alaplépéseivel
- halljanak életkori sajátosságaiknak megfelelő komolyzenei alkotásokat, egyházi zenét

Feladatok:

- a zenei érdeklődés felkeltése, a közös éneklés, a dalos játékok megszerettetése
- zenei ízlésformálás zenei élményeken és tevékenységeken keresztül
- a főhangsúlyos magyar beszéd erősítése
- érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig
- esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése
- fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása
- ismerkedés a hangszerekkel

- éneklési készség fejlesztése
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése
- ismerkedés a nemzeti értékeket hordozó művészeti alkotásokkal
- a gyermekek megismertetése a zenei kultúrával (népi mondókák, dalos játékok, komponált és egyházi zene, zenehallgatás)
- zenei készségek fejlesztése, zenei anyanyelv elsajátítása (éneklési készség, ritmusérzék, zenei hallás fejlesztése)
- a gyermek személyiségének, érzelmeinek, mozgáskultúrájának fejlesztése, gazdagítása
- távlati cél „zenét művelő, élvező és értő emberek kiművelése.” (Kodály Zoltán)

A zenei nevelés tartalma

a) Népi mondókák

A mondókák egy része a gyermek és a felnőtt között zajló kétszemélyes, főként ölbeli játék (tapsoltató, höcögtető, csiklandozó), másik részük kiszámoló, de a természethez, időjáráshoz, növényekhez és állatokhoz kapcsolódó mondókák is jelentős részét képezik az óvodai mondóka-anyagnak. A mondókázást ritmikus mozgással kötjük össze. Kezdetben mi irányítjuk, segítjük a gyermek mozdulatait ölbeli játékokban, később egyedül is képessé válik az egyenletes, ritmikus mozgásra. A mondókák fejlesztik a ritmusérzékét és segítik a beszédkedv felkeltését.

b) Dalos játékok

A zenei nevelés keretén belül népszokásokkal, néphagyományokkal ismerkednek a gyermekek. Feladatunknak tartjuk ezek tiszteletben tartását, őrzését, ápolását. Az óvodai dalanyag jelentős részét a természettel, állatokkal, növényekkel kapcsolatos, ill. a társadalmi és történelmi eseményeket felidéző népi dalos játékok alkotják (kapus, párválasztó, vonuló, kiforduló, játékba hívó, naphívogató, esőváró, stb.). A dalos játékok dallamát, cselekményét megismertetjük a gyermekekkel, akik azt eljátsszák, eltáncolják. A dalokhoz, játékokhoz kapcsolódó szokásokat egyszerű formában, számukra érthető módon ismertetjük.

A következő dalos játék fajtákat dolgozzuk fel a zenei nevelés során:

- őszi népszokások: párosítók, lánykérők, kendős játékok, szüreti multságok,
- karácsonykor: betlehemezés,
- tavaszi népszokások: komatál küldés,
- húsvét és pünkösöd között: fehér liliomszál- játékok, bújj, bújj zöld ág- játékok, naphívogatók, zöldág járások, pünkösdi táncok, bújós, vonulás, kapus játékok, lakodalmas játékok.

A népi gyermekjáték tartalmánál és formájánál fogva nagyon közel áll az óvodás korú gyermekekhez. A népi gyermekjátékok egyszerű, természetes, játékos mozdulatai, táncos formái, változatos térformái őrzik néptáncaink alapelemeit. A játékok közül sokban még nem találkozunk kifejezett táncsal, de pl. a páros forgó, a ki- és befordulás, a kör mozgása már táncos elem. A vonulás, bújós játékok, páros vonulások, majd a párcserélő játékok már határozott táncos mozgást mutatnak. A játékon túl fejlesztjük a gyermekek mozgáskultúráját, táncokultúráját, kielégítjük ritmikus mozgásigényüket. Mozgás közben fejlődik értelmi képességük, térérzékük, alkalmazkodási képességük is. Gazdagodik esztétikai érzékük, érzelmi életük. A játékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkorát, fejlettségi szintjét.

c) Műdalok

Az ismert szerzők által komponált dalokat, megzenésített verseket az évszakokhoz, ünnepi alkalmakhoz kötve ismertetjük meg a gyermekekkel. A dal kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy témájában, hangterjedelmében, ritmusában megfeleljen a 3-6-7 éves korosztály zenei képességeinek.

d) Zenehallgatás

A gyermekek közvetlen környezetükből, elsősorban családjukból sokfajta, gyakran értéktelen zenét fogadnak be. Feladatunk, hogy tőlünk, óvodapedagógusoktól, értékes, esztétikai élményt jelentő énekeket vagy hangszeres zenét halljanak, kifogástalan előadásban. Mivel a kicsik figyelme rövid terjedelmű, kezdetben egyszerű, rövid népi és műdalokat énekelünk, eljuttatva őket a több versszakos, hosszabb, sokfajta érzelmet tükröző művek befogadásához, figyelmes végighallgatásához. A hangszerekkel való ismerkedés nagy élményt nyújt a gyermekeknek. Általuk főleg ritmushangszerek használatának megismerésére törekszünk. Egyszerű hangszereket közösen is készítünk.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A zenei anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermek életkorát és képességszintjét. Napközben minden lehetőséget kihasználunk az énekelgetésre, mondókázásra. A gyermekek önkifejezését, spontán énekelgetését támogatjuk, ösztönözzük. A beszoktatás időszakát megkönnyíti az énekelgetés közbeni személyes kapcsolat. Az éneklés öröme egész nevelőmunkánkat kíséri végig: énekkel vigasztalhatunk, elterelhetjük a gyermek figyelmét, motiválhatunk, szórakoztathatunk. A tiszta éneklést és az igényes dalkiválasztást követelményként állíthatjuk magunk elé. A zenei élmény átéléséhez megteremtjük a nyugodt légkört. A vidám, játékos légkör, a közös játék lehetőségével motiváljuk őket. A gyengébb zenei képességű gyermekeket egyénileg, tapintatosan fejlesztjük.

A fejlődés várható eredményei

- óvodásaink maguk is szívesen vesznek részt zenei tevékenységekben, maguk is kezdeményeznek
- önállóan is mernek énekelni, s azt mozgással összekapcsolni
- figyelemmel hallgatják a más által előadott zeneműveket
- felismerik a zenei fogalompárokot, képesek az egyenletes lüktetés és ritmus megkülönböztetett hangoztatására
- szívesen énekelnek egyházi énekeket

2.4.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermekek alkotásai az ő belső világukról adnak képet, belső világukból fakadnak. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka során a tevékenység és ennek öröme a lényeges. A tapasztalatszerzés során gazdagodik a gyermek szín- és formavilága, térbeli tájékozódása biztosabbá válik.

A „Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka” célja:

- fejlődjön a gyermekek szem-kéz koordinációja, finommotorikája, formaábrázolása, képalkotása, eszközfogása és használata, a vizuális technikák helyes alkalmazása
- váljanak alkalmassá a síkban történő térbeli viszonyok kifejezésére

- váljanak érdeklődővé az ábrázoló tevékenységek iránt
- fejlődjön kreativitásuk, legyenek képesek önkifejezésre
- fejlődjön esztétikai érzékük, vegyék észre egymás alkotásában a szépet, legyenek képesek azt szóban árnyaltan megfogalmazni

Feladatai:

- kialakítjuk a stabil szokásrendszert
- megismertetjük a gyermekeket különböző anyagokkal, technikákkal, eljárásokkal, eszközökkel
- megtapasztaltatjuk az alkotás örömét, önkifejezésre ösztönözzük őket,
- vallásos témák megjelenítése
- megismertetjük a gyermekeket népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, azok vizuális megjelenítésével
- gazdagítjuk a gyermekek térbeli tájékozódását, szín és formavilágát
- fejlesztjük finommotorikájukat
- preferáljuk a tevékenységbe ágyazott tapasztalatszerzést
- bevonjuk a gyermekeket a napi élet gazdagításába, játékokhoz kiegészítők készítésébe, környezetünk díszítésébe
- érzelmi témák megjelenítésével fejlesztjük esztétikai érzéküket
- példát mutatunk egymás munkáinak pozitív értékelésében
- tehetséggondozás: rajzpályázatokon történő aktív részvétel.

Népi kismesterségek óvodások számára megtanítható technikái: szövés, fonás, körmöcskésés, anyagozás, csuhé, szalma, gyékény, festés.

Mindezen technikák alkalmazása, gyakorlása közben felelevenítjük a népszokásokat. Beszélgetünk az ünnepekről és hétköznapiokról, az ezekhez kötődő néphagyományokról.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

- biztosítjuk a tevékenységekhez szükséges eszközöket
- figyelemmel kísérjük és ellenőrizzük a tevékenységeket, megtanítjuk a balesetveszélyes eszközök használatát
- teret biztosítunk a gyerekek fantáziájának szabad működésére, önkifejezésére
- differenciáltan értékelünk – dicséret, ötletadás
- ösztönözzük a gyermekeket egymás alkotásainak értékelésére, példát adva erre
- a gyermekek bevonásával döntünk az elkészült alkotások felhasználásáról.

A fejlődés várható eredménye

A gyermekeink szívesen rajzolnak, festenek, mintáznak, kézimunkáznak
 fejlődik belső világuk
 személyiségük érettebbé válik
 gyönyörködni tudnak az esztétikus alkotásokban
 kifejezik értékítéleteiket

2.4.6. Mozgás

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is. A mozgás az egész óvodáskorban meghatározó szerepet tölt be a 3-6-7 éves gyermekek fejlesztésében, fejlődésében. Egyéni szükségletek és képességek figyelembe vételével minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a mozgásra az óvodai nevelés minden napján.

A mindennapi mozgás, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermek testi képességeit: E képességeknek fontos szerepe van az egészséges életmódra nevelésben és az egészségmegőrzésben.

A „Mozgás” célja:

- fejlődjön a gyermekek nagymozgása, pszichomotoros készségei, képességei, miközben fejlődik személyiségük – pozitív énképük, önkontrolljuk, érzelemszabályozásuk, szabálykövető társas viselkedésük, együttműködő képességük, kommunikációjuk, problémamegoldó képességük
- fejlődjenek a gyermekek testi képességei: erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, figyelem, fegyelem, kitartás, együttműködés, önállóság, szabálytudat, feladattartás.

A „Mozgás” feladatai:

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával
- erkölcsi nevelés
- egészséges életmód kialakítása
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is
- mozgásos játékok beépítése
- testi képességek fejlesztése
- önbizalom erősítése
- változatos eszközök alkalmazása
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermek természetes mozgásainak fejlesztése: járás, futás, egyensúlyozás, függés, ugrás, támasz, dobás, kúszás, csúszás, mászás
- a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése
- egészséges életmódra nevelés, egészséges életvitel kialakítása
- mozgástapasztalatok bővítése sok gyakorlással, mozgáskészségek fejlesztése
- az akarat, kitartás erősítése
- az óvodapedagógus példamutatása: esztétikus és harmonikus mozgás,
- a játékoság hangsúlyozása, a szorongások, gátlások oldása segítségével, biztatással, dicsérettel,
- a gyermekek helyes testtartásának kialakítása érdekében mezítlábas torna, gerinc- és lábboltozat javító torna gyakori alkalmazása.

A mozgásfejlesztés tartalma

- a) Szabad mozgás

A gyermekek belső készíttetés hatására örömmel mozognak. Erre minden nap a csoportszobában, tornaszobában és az udvaron egyaránt lehetőséget biztosítunk a számukra. Az udvaron gyakorolhatják a természetes mozgásokat a következő játékokban: fogócska, bújócska, labdajátékok, sporteszközökkel végzett játékok. A megismert mozgásformák többszöri ismétlése erősíti a gyermekek önbizalmát, mozdulataik céltudatosabbá válnak, tapasztalatokat szereznek mozdulataik következményéről. A dalos- és mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek mozgását, alakul ritmusérzékük, különböző térformákat ismernek meg. A gyermekek mozgásigénye különböző. Ebből fakadóan fontos, hogy mindenki számára megtaláljuk az egészséges terhelést.

b) Szervezett mozgás

A szervezett mozgáson belül megkülönböztetünk napi néhány perces frissítő mozgást, és heti 1-2 alkalommal szervezett hosszabb időtartamú mozgást. A játékot, a játékosságot alapvető eszközként alkalmazzuk. A csoport általános fejlettségét, fejlődését mindig figyelembe vesszük a tervezés során. A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolhatják a különböző mozgásformákat. Differenciált feladatokkal minden gyermek számára megtalálhatjuk az egyéni képességeknek legmegfelelőbb mozgásos feladatokat.

A szervezett mozgás tartalmát szintén a természetes mozgások és a mozgásos játékok alkotják:

- gimnasztikai gyakorlatok: állások, ülések, fekvések, kartartások, kar-, törzs-, lábgyakorlatok kézi szerrel is
- főgyakorlatok: pl. támaszgyakorlatok: bújás, mászás, csúszás, gurulás, dobások: függőleges, vízszintes célba, távolba, stb
- mozgásos játékok: futó-, fogó- és versenyjátékok

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A mozgásfejlesztés alapja a gyermekek mozgásának, testi képességeinek, mozgásigényének megismerése. Az önkéntes, szabadon választható játék feltételeinek biztosításánál a következőkre ügyelünk: biztonságos helyszínek, eszközök, megfelelő nagyságú tér biztosítása, egymás testi épségének óvása. A szervezett mozgás elemeit tudatosan építjük egymásra, a fokozatosság, az életkori sajátosságok és az egyéni bánásmód elveinek figyelembe vételével.

A szervezett testnevelés feltételeinek és folyamatának biztosítása során legfontosabb feladataink:

- részletekre kiterjedő alapos szervezés
- portalanítás, szellőztetés
- érthető, szakszerű utasítások
- minimális várakozási idő
- a pozitív ráhatás elvének érvényesítése
- a gyermekek eltérő mozgásfejlettségi szintjének figyelembe vétele

A fejlődés várható eredménye

- A gyermekek szívesen mozognak, mozgásuk összerendezetté válik
- folyamatosan fejlődik nagymozgásuk, finommotorikájuk
- alkalmazkodnak a járások, gimnasztikai gyakorlatok üteméhez
- az utasításokat képességeikhez mérten pontosan igyekeznek végrehajtani

2.4.7. A külső világ tevékeny megismerése

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzésének, megbecsülésének jelentőségét.

„A külső világ tevékeny megismerésére” nevelés célja:

fejlődjön a gyermekek megfigyelőképessége, figyelme
váljanak nyitottá a teremtett világ szépségeinek befogadására
ismerkedjenek meg a környezetvédelemmel, alapozódjon, fejlődjön környezettudatos magatartásuk
bővüljön ismerethalmazuk a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások megismerése során
váljanak nyitottá a közösséghez való tartozás élményének, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeinek szeretetére és védelmére
gyűjtsenek érzékletes, élményszerű tapasztalatokat a természeti és társadalmi környezetről, a környezetvédelemtől
ismerkedjenek meg a hazai táj, szokások, tárgyi kultúra, lakókörnyezet, növények, állatok sokszínűségével
szerezzenek matematikai tapasztalatokat, fejlődjön számfogalmuk, mennyiségismeretük, ismerjék meg a relációkat, ismerkedjenek geometriai testekkel, síkmértani formákkal, alapozódjon bennük a mérés (hosszúság, súly, magasság)
az emberi felelősségérzet megalapozása, az élet tiszteletére nevelés.

Feladatai:

saját érdeklődésünkkel, pozitív hozzáállásunkkal személyes példát adva megtanítjuk gyermekeinket a teremtett és épített környezet szépségeinek észrevételére, annak megóvására, megbecsülésére, szeretetére
észrevetjük a természeti és társadalmi környezet változásait, segítjük a benne való eligazodást megismertetjük a szülőföld hagyományait, szokásait
méltóképpen, egyben a gyermekek életkorához igazodó módon megünnepeljük mind az egyházi, mind az állami ünnepeinket, mind a zöld jeles napokat
törekszünk a gyermekek minél több érzékszervére ható módon feldolgozni a környezeti témákat helyszíni foglalkozásokat, megfigyelő sétákat, kirándulásokat szervezünk
alapozzuk és mélyítjük környezettudatos magatartásukat
fejlesztjük és elősegítjük önálló véleményalkotásukat, döntésképeségüket
ismerkedés a szülőföld és a közvetlen környezet hagyományaival, szokásaival és a családi, tárgyi kultúrával
ismeretek gyűjtése tapasztalati úton: évszakok, jelenségek, növények, állatok
a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése
környezettudatos magatartás alapozása, alakítása
a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés
a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása
az önálló véleményalkotás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában
ismerkedés az épített környezettel, kiemelten egyházi épületekkel, műalkotásokkal
ismerkedés egyházi helyiségekkel, eszközökkel, viselkedési szabályokkal
részvétel egyházi ünnepeken

matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek szerzése és alkalmazása a tevékenységekben
geometriai ismeretekhez juttatás
téri tájékozódás alakítása
mennyiségi, alaki, tér- és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
ítéletalkotás és mennyiség szemlélet alakítása, segítése.

Óvjuk és tápláljuk a gyermekekben rejlő ösztönös csodálkozás képességét! Tudatosan keressük, és éljük át velük létünk örömeit: pl. finom étel, ital, nyári pancsolás, hintázás, simogató tavaszi napsütés, virágillat, a társas együttlét öröme, a környező világ szépségei. Az óvodás korú gyermek kitágult, csodálkozó szemmel néz az őt körülvevő világba. Minden érdekli, mindent tudni akar. A gyermeknek ez a természetében gyökerező nyitottsága fogékonyra teszi őt a teremtés csodái iránt. Ez a csodálat magában rejti a természetfeletti iránti kíváncsiságot, csodálatot is.

Tartalma

A gyermekek sokoldalú tapasztalatszerzését helyszíni és csoportszobai tevékenységek során biztosítjuk. Gyakori sétával, kirándulással hozzuk őket közelebb a természethez. Udvarunkon részt veszünk környezetünk szépítésében, alakításában. Elsajátítják a biztonságos eszközhasználatot, növekszik önbizalmuk, megszeretik és óvják a természetet. Gyűjtjük a növények terméseit és egyéb részeit, a különböző tevékenységek során felhasználjuk ezeket. Hálát adunk a természet sokszínűségéért.

A környezet megismerése során sok lehetőség adódik a matematikai tapasztalatok szerzésére. Összehasonlításokat végezhetünk mennyiség, forma, szín, súly, méret, alapján, válogathatunk, csoportosíthatunk. A gyermekek megismerik a térirányokat, relációkat, számlálnak, sorba rendeznek. A szabad játékok során elsajátított gondolkodási műveletek egyben matematikai tapasztalatokat is jelentenek. Éléményszerű tapasztalatgyűjtés útján ismerkednek meg a magasság, szélesség, hosszúság, alátámasztás fogalmával, színek kombinációk, sorozatok sajátosságaival, a szimmetria jelentésével, a látható környezet elvonatkoztatható általánosításaival, szabályszerűségeivel.

A szabályjátékok során is számos alkalom kínálkozik a matematikai tapasztalatszerzésre: számlálás, párosítás, összehasonlítás, szín-és formaazonosítás, lépések logikája, rész-egész viszonya. Fejlesztjük a gyermekek képi és nyelvi gondolkodását, szabálytudatát, rávezetjük őket az ok-okozati összefüggésekre.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A 3-6-7 éves korosztályra a nagyfokú kíváncsiság, a környezeti hatások és ingerek iránti nyitottság jellemző. Fontosnak tartjuk, hogy óvodásaink sokoldalú érdeklődését fenntartsuk és bővítsük, fogékony és gazdag ismeretanyaggal rendelkező gyermekeket neveljünk. Mindezt az érzelmi nevelés segítségével valósíthatjuk meg. Az óvodáskorú gyermek sokat kérdez, kutatja a világ dolgainak okait, összefüggéseit. Válaszaink alkalmazkodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségéhez, de mindig az igazságot tartalmazzák. Példát állítunk a gyermekek elé a környezetünkhöz fűződő szoros kötődés, a hazaszeretet, az élet tisztelete és a természetvédelem terén.

A fejlődés várható eredménye

Óvodásaink ismerik

- az évszakok jellemzőit, meglátják a bennük rejlő szépséget

- a környezetünkben élő állatok, növények nevét, jellemző tulajdonságait felsorolják, tapasztalatokkal rendelkeznek ezek életkörülményeiről
- testük részeit, azok funkcióit
- a közlekedési eszközöket, a gyalogos közlekedés szabályait
- szeretik és védik élő-és tárgyi környezetüket, részt vesznek azok formálásában, tisztelik az életet

Gyermekeink belső igénye a természeti és társadalmi környezet megbecsülése, az ehhez igazodó kulturált viselkedés.

2.4.8. Munka jellegű tevékenységek

A munka jellegű tevékenységek helye a nevelés folyamatában

A környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodai dolgozók személyes példamutatása. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel. E tevékenység során kitüntetett jelentősége van a gyermeki tevékenység konkrét, egyénre szabott, fejlesztő értékelésének. A munka a gyermekek számára általában örömmel végzett, aktív tevékenység és cselekvő tanulás. Játékok során a felnőttektől látott munkatevékenységeket utánozzák. A munkának mindig konkrét célja van, elvégzését külső szükségesség indokolja, a gyermektől felelősséget kíván.

Feladatok:

- az önkiszolgálás (öltözködés, testápolás, étkezés) alakítása
- a közösség érdekében végzett munka (rendrakás, naposi tevékenység, felelősi megbízatás)
- az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások (pl. segítségnyújtás felnőttek, gyermektársnak)
- a környezet rendjének biztosítása,
- segítség a felnőttek, egymásnak és a kisebbeknek,
- az évszakoknak megfelelő tevékenységek (élősarokban, udvaron)
- kisállat gondozás (pl. akvárium)

A munka a nevelés fontos eszköze, mivel végzése közben

- a gyermekek tapasztalatokat, ismereteket szerezhetnek környezetükről
- megértik a munka fontosságát és hasznosságát, megtanulják becsülni eredményét
- formálódnak és pontosabbá válnak a munkavégzéshez szükséges attitűdök készségek, képességeik (eszközök és szerszámok használata, részmozzanatok gyakorlása)
- fejlődik a gyermekek kitartása, felelősségérzete, önértékelése, kötelességtudata
- erősödik a közösséghez tartozás érzése, a gyermekek segítőkészsé válnak

a) Naposi munka

A naposság feladattudatot, figyelemösszpontosítást igényel, ezért csak középső csoporttól kerül bevezetésre. A gyerekek a saját asztaluknál ülő társaiknak terítenek, töltenek, étkezés végén leszedik a terítéket, valamint a kezdeményezések szervezésében, illetve teremrendezési

feladatokban és az udvari játékok rendjének ellenőrzésében vesznek részt. E feladatok részmozzanatait fokozatosan gyakoroltatjuk, s a gyermekek kezdetben önként vállalkozhatnak a tevékenység elvégzésére. Akinek nincs kedve, vagy bátortalan, annak tevőleges vagy szóbeli segítséget, irányítást, bátorítást adunk. Vonzó kellékekkel motiváljuk óvodásainkat: napos kötény és –tábla a gyermekek jelével.

b) Alkalomszerű munkák

E munkák egy része minden nap szükséges (rendrakás, papírhulladék összeszedése), más része viszont esetleges, alkalomszerű (ajándékkészítés, kisebb megbízatások teljesítése, csoportszoba díszítése). Az aktív, magabiztos gyermekek gyakran és szívesen vállalnak feladatokat, de figyelünk arra, hogy ne szorítsák háttérbe társaikat. A bátortalanabbakat sok biztatással, dicsérettel, a munkától húzódozókat pedig állandó ösztönzéssel serkentjük. Szívesen alkalmazzuk a közösség előtti dicséret módszerét, mert ez ösztönzőleg hat a többi gyermekekre is. Amennyiben lehetséges, kikérjük és megvalósítjuk a gyermekek ötleteit, javaslatait egy-egy teendő kapcsán. Ezáltal is éreztetjük velük, hogy a közösség fontos tagjai. Az 5-6--7 évesek olyan megbízatásokat is kapnak, melyek otthoni teendőket igényelnek (termések, képek gyűjtése, különböző témákban tárgyak behozatala), ezáltal erősítjük kötelességtudatukat.

c) Növény- és állatgondozás

Az óvodai nevelés során a gyermekek megismerik az állatok és növények életfeltételeit, tapasztalják az emberi gondoskodás fontosságát, megértik az ok-okozati összefüggéseket. A munkára nevelés keretében a növények, állatok óvását, szükségleteik biztosítását sajátítják el óvodásaink: a csoportszobai növények öntözésében, kisállatok etetésében, az udvar rendezésében vesznek részt. Az ehhez szükséges gyermekméretű szerszámokat biztosítjuk számukra, azok használatát bemutatjuk, gyakoroljuk. A balesetek elkerülésére nagy gondot fordítunk (magyarázat, folyamatos figyelemmel kísérés, szerszámok rendszeres ellenőrzése). A növényápolás, kerti munka sikerélményt okoz, hisz az esztétikus kert látványa, a fejlődő növények tükrözik a munka eredményességét. A közösen végzett munka összekovácsolja a csoportot, gazdagodik érzelmi életük, jobban kötődnek óvodájukhoz. Új tevékenységeket ismernek meg és sajátítanak el.

d) Az évszaknak megfelelő tevékenységek

Az évszakhoz kötődő munkákba bevonjuk a gyermekeket: lehullott falevél gereblyézése, termések, virágok gyűjtése az élősarokba. Az óvoda környékén megjelenő madarak számára télen élelmet biztosítunk, nyáron pedig itatóhelyet teremtünk. Közben lehetőségünk nyílik a madarak külsejének, életmódjának, mozgásának, hangjának megismerésére.

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

Óvodáskorban fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket munkavégzésre, sok dicsérettel és biztatással motiváljuk őket. Feladatunk, hogy biztosítsuk a munkához szükséges feltételeket: biztonságos eszközöket, nyugodt munkalétkört, megfelelő időtartamot. Bemutatjuk és gyakoroltatjuk az egyes munkák mozzanatait, azok sorrendiségét. Az egyéni bánásmód elve alapján olyan feladatokkal bizzuk meg a gyermekeket, melyek elvégzésére önállóan, vagy kisebb segítséggel képesek. A megbízás teljesítését mindig dicsérettel jutalmazzuk. Amire a gyermek képes, azt a tevékenységet nem végezzük el helyette, legfeljebb egy-egy mozzanatnál segítünk. Ezzel növeljük önbizalmukat, formáljuk önállóságukat. A szülőket is erre ösztönözzük, mert nevelőmunkánk csak azonos elvárások esetén lehet sikeres. A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekekkel való

együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye

Óvodáskor végére a gyermekek

- önállóan végzik a megismert munkákat
- képességeiknek megfelelően teljesítik megbízatásaikat
- megbecsülik saját maguk és mások munkáját
- kötelességtudatuk az iskoláskorba lépéshez szükséges szintre emelkedik
- kitartásuk, segítőkészségük közösségben formálódik

2.4.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tevékenységekben megvalósuló tanulás a gyermek teljes fejlesztését, személyiségét támogatja. Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben, különböző szervezeti formában és időkeretben megvalósuló tevékenység. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése. Az óvodáskorú gyermeket természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi. Sok tapasztalatszerzésre van szüksége, és erre lehetőséget nyújtunk a mindennapok során. A tanulási folyamat során lehetőség van a próbálkozásra, tévedésre, tévedések utáni újrakezdésre, hibák javítására. Így válnak a gyermekek képessé arra, hogy a váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömet leljenek az önfejlesztő tanulásban. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. A tanulás a gyermek világlképének alakulását is befolyásolja.

A beszéd és a kommunikáció tanulása során fontos a beszédre ösztönző közeg kialakítása, a meghallgatás, a meghallgattatásra nevelés. A beszédfigyelem javítása akkor várható el, ha a sokszínű, változatos, cselekedtető, játékos elemeket tartalmazó tevékenységek felkínálását minden esetben verbális megerősítés kíséri.

A tanulási kompetenciák fejlesztése során kiemelt figyelmet kap

- az érzelmi azonosulás
- a kezdeményezésre motiválás
- az interaktivitás
- az önálló gyermeki döntésen alapuló tevékenységek megsegítése
- az elfogadó, gondoskodó, kreativitást bátorító attitűd
- a gyermeki önállóság, döntési és cselekvési képesség iránti tolerancia

Feladatok:

- tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás
- az észlelés, érzékelés és a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása
- tanulást támogató környezet megteremtése
- a gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás
- a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán tapasztalatok, ismeretek rendszerezése
- a kognitív képességeket fejlesztő tevékenységek ütemezése

- a gyermek fejlődési üteméhez igazodó egyéni felzárkóztatás
- tehetséggondozás
- személyre szabott pozitív értékelés

Az óvodapedagógus szerepe a folyamatban

A tudatos nevelőmunkához elengedhetetlen a gyermekek elfogadása, személyiségük megismerése, a személynek szóló tisztelet, szeretetteljes gondoskodás. A gyermekek testi- lelki fejlődési folyamatának nyomon követését és a további tennivalók megszervezését a csoportnaplóban rögzítjük, tervezzük. A „Tájékoztató a gyermek fejlődéséről” dokumentumot egyénenként vezetjük. A gyermekeknél tapasztalt részképesség hiányokat, lemaradásokat egyéni fejlesztés során pótoljuk. Minden gyermeknek egyenlő esélyt biztosítunk a felzárkózásra, fejlődésre. A tehetséggondozás nagy figyelmet és szakértelmet kívánó feladat. Ilyen esetben a szülővel való együttműködés kiemelt jelentőségű. A tanulási tevékenység során a gyermek képességeinek megfelelő szintre jut, feladatai megoldása során erősödik kitartása, egyre több időt tölt tanulási tevékenységekkel és örömet lel a felfedezésekben.

A fejlődés várható eredménye

- a gyermekek személyre szabott pozitív értékelése hatékony eszközzé válik a tevékenységekben megvalósuló tanulás folyamatában
- az óvodai környezet minden óvodás gyermek számára biztosítani tudja az egyéni képességekhez és fejlődési sajátosságokhoz igazodó tanulási tevékenységeket
- a gyermek kreativitása, cselekvő aktivitása fejlődik
- a gyermek életkorának megfelelően fejlődik, válik iskolaéretté

2.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

a) Az adott nevelési év augusztus 31-ig 6. életévét betöltött, tanköteles gyermekekre, - akik általános iskolai tanulmányaikat megkezdik – vonatkozó jellemzők

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodás iskolássá érik.

Feladatok, a fejlesztés területei

- a kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése
- figyelembe vesszük az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet
- az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális értettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához
- a testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség)
- a lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevetés és figyelem, megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről)
- a szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés,

kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte)

- a sajátos nevelési igényű gyermekek eredményes neveléséhez speciális szakemberek folyamatos segítsége szükséges
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumait a befogadó intézmény elvárásai alapján kell megítélni

A testileg fejlett gyermek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkiileg egészséges gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődéssel készül az iskolára. Folyamatosan fejlődnek a tanuláshoz szükséges képességei. Érzékelése és észlelése tovább differenciálódik. Megjelenik a munka alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik megosztása és átvitele. Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás.

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára is érthetően, életkorának megfelelő tempóban, megfelelő hangsúllyal tudja kifejezni. Végig tudja hallgatni és meg is érti mások beszédét. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról, (ismeri nevét, lakcímét, szülei nevét, foglalkozását), kellő ismeretei vannak élő-élettelen környezetéről (pl. felismeri a napszakokat, a környezetében élő állatokat, ismeri a gyalogos közlekedés szabályait, felismeri az időjárás és az öltözködés közti összefüggést, ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak).

Az óvodáskor végére a gyermek szociálisan is éretté válik az iskolára. Kész az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre. A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni. Feladattudata kialakulóban van.

b) A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő óvodai foglalkozások

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a hatodik életévét betölti, tankötelessé válik.

- Indokolt esetben a gyermek a szülő kérelmére és az Oktatási Hivatal ezt támogató döntése alapján további egy nevelési évig óvodai nevelésben vehet részt.
- Ha a Pedagógiai Szakszolgálat szakértői bizottsága a sajátos nevelési igény (SNI), illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTMN) feltárásával összefüggésben végzett vizsgálat keretében a szülői kérelem benyújtására nyitva álló határidőn belül szakértői véleményében javasolja, hogy a gyermek további egy nevelési évig óvodai nevelésben részesüljön, a szülői kérelem benyújtására nincs szükség. Ilyenkor a szakértői véleményt az óvodában kell bemutatni, az óvoda pedig annak alapján berögzíti az óvodában maradás tényét a köznevelés információs rendszerében (KIR).

A tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő foglalkozások:

- Az óvodapedagógus által készített éves nevelési terv alapján
- A visszamaradó tanköteles korú gyermekek egyéni fejlesztési terve alapján
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek éves nevelési terve alapján
- Kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni fejlesztési terve alapján
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek fejlesztése a Szakértői Véleményben meghatározott javaslatok alapján az intézmény fejlesztő pedagógusa által
- Kiemelt figyelmet igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése a Szakértői Véleményben meghatározott javaslatok alapján a Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézményének szakemberei által

2.6. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

2.6.1. Gyermekvédelem

A gyermek- és ifjúságvédelem célja a megelőzés, a már meglévő veszélyeztetettség megszüntetésének elősegítése. Fel kell tárni azokat a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek érzelmi, értelmi, mentális, fizikai fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

Az óvodás gyermek családi helyzetét az alábbi adatokkal nyilvántartjuk

- óvodás gyermekek száma, ezen belül a veszélyeztetettek száma
- fokozott figyelmet igénylő, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
- három- vagy többgyermekes családban élők száma

A gyermekek veszélyeztetettségének okai lehetnek

- rossz családi környezet, egészségügyi hiányosságok,
- fizikai, mentális (érzelmi) elhanyagolás,
- rendezetlen lakásviszonyok, hajléktalanság,
- anyagi veszélyeztetettség, munkanélküliség,
- nevelési hibák,
- megromlott családi kapcsolat,
- a gyermeki személyiségben rejlő feltáratlan okok,
- családon kívüli környezet veszélyei,
- a szülő/gondviselő váltakozó párkapcsolatai,
- szenvedélybetegségek,
- családon belüli erőszak,
- pszichiátriai kezelés szülő/gyermek részéről.

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- évente elkészíti a gyermekvédelmi programot, gyermekvédelmi ismereteit karbantartja, bővíti
- rendszeres kapcsolatot tart az óvodapedagógusokkal, az intézményvezetővel
- gondoskodik az egészség- és balesetvédelem biztosításáról
- szükség esetén családlátogatásokat szervez
- indokolt esetben hatósági intézkedést kezdeményez
- kezdeményezi a szükséges támogatásokat
- kapcsolatot tart a szakszolgálatokkal, egészségügyi és karitatív szervezetekkel
 - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat
 - Gyámhatóság
 - Óvoda orvosa, védőnője
 - Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Orosházi Tagintézménye
 - Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

2.6.2. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy a gyermekek egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért óvodánkban a szociálisan és érzelmileg is hátrányos körülmények között élő gyermekek problémáira megkülönböztetett figyelmet fordítunk. Törekszünk a veszélyeztetettség megelőzésére, a már kialakult veszélyhelyzet megszüntetésére. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- a rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek segítésének formái
- kedvezményes/ingyenes étkezés biztosítása,
- javaslat rendszeres gyermekvédelmi támogatás folyósítására,
- javaslat egyszeri rendkívüli segély kérelmezésére,
- mentálisan sérült gyermekek esetén klinikai gyermek szakpszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele,
- a gyermekek alapvető jogainak fokozott védelme, annak betartása,
- rendszeres kapcsolattartás a gyermekek szüleivel,
- a veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű gyermekek helyzetének folyamatos figyelemmel kísérése, családlátogatás.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi, aki folyamatosan kapcsolatot tart az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

2.7. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A hatékony nevelés alapja az együttműködés. Az óvodapedagógus tiszteletben tartja a családok sajátosságait, szokásait.

A kapcsolattartás célja a folyamatos, kétoldalú információcsere, tájékoztatás, tájékozódás, a partnerkapcsolatok erősítése.

Az óvodapedagógusok, szülők, gyermekek együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei:

- a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése
- fogadóóra, a gyermek fejlődésének nyomon követése a szülővel
- honlap, faliújság, e-mail
- szülői értekezletek
- szülői közösség működésének segítése
- játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok
- közös kulturális és hitéleti programok
- szentmisék közös részvétellel
- közös ünnepeink
- az óvodát népszerűsítő programok

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel

- bölcsődével
- védőnői hálózattal
- szociális intézményekkel

Kapcsolat az óvodai élet során

- az intézmény fenntartójával
- sportegyesületekkel
- társóvodákkal
- a helyi egyházközség tagjaival
- a plébánossal
- az intézmény vezetőségével
- az iskola nevelőtestületével
- a társintézményekkel
- a Polgármesteri Hivatallal
- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel
- a Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekegészségügyi Központja és Családsegítő Szolgálatával
- a Kormányhivatalokkal
- a Karitászcsoporttal
- az egészségügyi szervezetekkel
- a gyermekorvossal, védőnővel
- a közművelődési intézményekkel.

Kapcsolat az óvodai élet után

- az iskolával

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában az óvoda a kezdeményező.

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programjának érvényessége

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2022.-tól visszavonásig

A pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

- Jogszabályváltozás
- Nevelőtestületi döntés

A pedagógiai program nyilvánossága:

- Minden csoportban megtalálható
- Egy példány az óvodavezető irodájában
- Az óvoda honlapján

Záradék

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programjának személyi és időbeli hatálya

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját benyújtotta.
Orosháza, 2022. április 11-én

.....
Szőke-Molnár Csilla
óvodavezető

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját megismerte és jóváhagyásra javasolta

Orosháza, 2022. április 11.

.....
Szendi-Horváthné Csernus Piroska
Az Óvodai Szülői Szervezet vezetője

Az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját az intézmény Nevelő Testülete megismerte és IGEN, NEM, valaminttartózkodás mellett elfogadta.

Orosháza, 2022. április 11.

.....
Korcsok Marianna
igazgató